

U S T A W A

z dnia 18 lipca 1950 r.

o odpowiedzialności zawodowej fachowych pracowników służby zdrowia

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1950 r. Nr 36, poz. 332, z 2001 r. Nr 113, poz. 1207.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Przepisy ustawy dotyczą lekarzy, lekarzy-dentystów, farmaceutów, felczerów, pielęgniarek (pielęgniarzy), położnych, ratowników medycznych oraz techników i uprawnionych techników dentystycznych, posiadających prawo wykonywania praktyki (zawodu), zwanych w dalszym ciągu fachowymi pracownikami służby zdrowia.

2. Minister Zdrowia może w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy ustawy na inne kategorie fachowych pracowników służby zdrowia.

3. Ustawa nie dotyczy fachowych pracowników służby zdrowia, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej lub służbie bezpieczeństwa publicznego.

Art. 2. Fachowi pracownicy służby zdrowia obowiązani są w związku z wykonywaniem praktyki (zawodu) przestrzegać zasad etyki, godności i sumienności zawodowej.

Rozdział 2

Zasady odpowiedzialności zawodowej

Art. 3. 1. Fachowy pracownik służby zdrowia, który narusza zasady etyki, godności bądź sumienności zawodowej przez działanie, zaniechanie lub zaniebdanie, popełnia wykroczenie zawodowe, za które ponosi odpowiedzialność zawodową według niniejszej ustawy niezależnie od odpowiedzialności, wynikającej z innych przepisów.

2. Fachowi pracownicy służby zdrowia, zatrudnieni w służbie państwowej i w instytucjach państwowych za wykroczenie zawodowe, popełnione w związku z wykonywaniem swych czynności służbowych, mogą być pociągani do

odpowiedzialności zawodowej za zgodą ministra, któremu podlega dany dział służby bądź przez którego jest nadzorowana dana instytucja.

3. Właściwi ministrowie mogą przekazywać uprawnienia, przewidziane w ust. 2, bezpośrednio podległym władzom lub organom.

4. Ściganie wykroczeń zawodowych ulega przedawnieniu po upływie lat pięciu.

Art. 4. 1. Ustala się następujące kary za wykroczenia zawodowe:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) pozbawienie prawa wykonywania praktyki (zawodu) w określonej miejscowości bądź okręgu na czas określony, nie krótszy niż jeden rok, bądź na stałe.

2. Kary mogą być obostrzone przez ogłoszenie w urzędowym dzienniku wojewódzkim na koszt skazanego bądź przez nałożenie grzywny do wysokości 1,50 zł.

3. Fachowy pracownik służby zdrowia, skazany za wykroczenia zawodowe, ponosi koszty postępowania. Z uzasadnionych przyczyn skazany może być zwolniony od ponoszenia kosztów; w takich przypadkach kosztami obciąża się Skarb Państwa.

Art. 5. 1. W razie skazania na karę, określoną w art. 4 ust. 1 pkt 2, fachowy pracownik służby zdrowia przez okres od jednego do trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia nie może być powoływany na samodzielne stanowiska w zakładach społecznych służby zdrowia, a zatrudniony na takim stanowisku powinien na wniosek prezydium wojewódzkiej rady narodowej (wydział zdrowia) być zwolniony z tego stanowiska z zachowaniem obowiązujących przepisów.

2. W razie skazania na karę, określoną w art. 4. ust. 1 pkt 3, dotychczasowy stosunek służbowy (stosunek pracy) fachowego pracownika służby zdrowia ulega rozwiązaniu z samego prawa, a ponadto przez okres od dwóch do pięciu lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia fachowy pracownik służby zdrowia nie może być powoływany na samodzielne stanowiska w społecznych zakładach służby zdrowia.

3. Minister Zdrowia ustali, które stanowiska w zakładach społecznych służby zdrowia są samodzielnymi w rozumieniu ust. 1 i 2.

Rozdział 3

Przepisy organizacyjne

Art. 6. 1. Do orzekania w sprawach o wykroczenia zawodowe tworzy się:

- 1) przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych (wydział zdrowia) – okręgowe komisje kontroli zawodowej, zwane w dalszym ciągu „komisjami okręgowymi”, jako pierwszą instancję oraz
- 2) przy Ministrze Zdrowia – Odwoławczą Komisję Kontroli Zawodowej, zwaną w dalszym ciągu „Komisją Odwoławczą”, jako instancję odwoławczą.

2. Do orzekania w sprawach o wykroczenia zawodowe cywilnych fachowych pracowników służby zdrowia, popełnione w związku z wykonywaniem przez nich czynności zawodowych w służbie wojskowej lub bezpieczeństwa publicznego – Minister Obrony Narodowej bądź Minister Bezpieczeństwa Publicznego może powołać w drodze zarządzenia osobne komisje oraz określić ich organizację i tryb postępowania.

Art. 7. 1. Komisje okręgowe za pisemną zgodą stron mogą przyjmować do rozstrzygania, jako sąd polubowny, spory między fachowymi pracownikami służby zdrowia, a także spory między fachowymi pracownikami służby zdrowia, a osobami, korzystającymi z ich usług – powstałe w związku z wykonywaniem praktyki (zawodu).

2. W przypadkach, określonych w ust. 1, komisje okręgowe stosują odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

Art. 8. 1. Komisja Odwoławcza rozstrzyga spory o właściwość komisji okręgowych.

2. Na żądanie Ministra Zdrowia bądź z własnej inicjatywy Komisja Odwoławcza ustala na posiedzeniach plenarnych obowiązujące zasady etyki, godności i sumienności zawodowej i rozstrzyga wątpliwości, powstające w tym zakresie.

Art. 9. 1. W skład komisji okręgowej wchodzi:

- 1) powołani przez Ministra Zdrowia na okres dwóch lat fachowi pracownicy służby zdrowia, wyróżniający się działalnością społeczną lub zawodową;
- 2) delegaci właściwej wojewódzkiej rady narodowej.

2. Członków komisji, określonych w ust. 1 pkt 1, powołuje Minister Zdrowia spośród kandydatów, przedstawionych przez prezydów wojewódzkich rad narodowych (wydział zdrowia) po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Art. 10. 1. Członków Komisji Odwoławczej powołuje w 2/3 częściach Minister Zdrowia, a w 1/3 części – spośród sędziów zawodowych – Minister Sprawiedliwości. Członkowie Komisji Odwoławczej powoływani są na okres pięciu lat.

2. Minister Zdrowia powołuje członków Komisji Odwoławczej spośród fachowych pracowników służby zdrowia, wyróżniających się działalnością społeczną i zawodową, oraz spośród kandydatów, przedstawionych przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

Art. 11. Na czele komisji stoją prezesi wybierani na posiedzeniach plenarnych na okres kadencji.

Art. 12. 1. Przy komisjach powołuje się rzeczników dobra służby zdrowia oraz ich zastępców, działających na zlecenie władzy, przy której działa komisja (art. 6).

2. Rzeczników dobra służby zdrowia oraz ich zastępców powołuje Minister Zdrowia spośród fachowych pracowników służby zdrowia, posiadających wysokie kwalifikacje społeczne i zawodowe oraz wyróżniających się znajomością zagadnień służby zdrowia.

Art. 13. Komisje oraz rzecznicy dobra służby zdrowia używają pieczęci okrągłej z godłem państwowym pośrodku i napisem, zawierającym nazwę i siedzibę komisji (rzecznika) w otoku.

Art. 14. Członkowie komisji oraz rzecznicy dobra służby zdrowia (zastępcy) otrzymują wynagrodzenie według zasad, ustalonych przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Art. 15. Czynności kancelaryjne i gospodarcze, związane z działalnością i urzędowaniem komisji oraz rzeczników dobra służby zdrowia, załatwiają urzędy władz, przy których czynne są komisje.

Art. 16. Wydatki i wpływy komisji objęte są budżetem Ministerstwa Zdrowia.

Art. 17. Przepisy o opłacie skarbowej, dotyczące zwolnienia od tej opłaty w postępowaniu dyscyplinarnym, stosuje się odpowiednio do postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej.

Rozdział 4

Postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej

Art. 18. Okręgowe komisje wszczynają postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej na wniosek rzecznika dobra służby zdrowia przy okręgowej komisji.

Art. 19. 1. Komisje nakładają kary, określone w art. 4, w drodze orzeczenia na podstawie wyników rozprawy.

2. Przy wydawaniu orzeczeń komisje kierują się zasadami etyki, godności i sumienności zawodowej, przestrzeganymi zwyczajowo bądź ustalonymi orzecznictwem Komisji Odwoławczej.

Art. 20. 1. Komisje okręgowe orzekają w kompletach trzyosobowych, a Komisja Odwoławcza w kompletach pięcioosobowych.

2. W skład kompletu orzekającego komisji okręgowej wchodzi członek komisji, delegowany przez wojewódzką radę narodową, a w skład kompletu Komisji Odwoławczej – członek komisji, powołany spośród kandydatów, przedstawionych przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

3. W skład kompletu orzekającego powinien wchodzić co najmniej jeden przedstawiciel zawodu, do którego należy obwiniony.

4. W przypadkach, gdy w sprawie, toczącej się przed komisją okręgową, jest więcej niż dwóch obwinionych, a w sprawie toczącej się przed Komisją Odwoławczą – więcej niż trzech obwinionych, należących do różnych zawodów – liczba osób w kompletach orzekających powinna być odpowiednio zwiększona.

5. W skład kompletów orzekających Komisji Odwoławczej powinien wchodzić sędzia (art. 10 ust. 1).

6. Przewodniczącego kompletu orzekającego wyznacza prezes.

7. W przypadkach szczególnej wagi, rozpatrywanych przez Komisję Odwoławczą, prezes Komisji z własnej inicjatywy bądź na wniosek kompletu orzekającego może przekazać sprawę kompletowi zwiększonemu. Komplet zwiększony orzeka pod przewodnictwem prezesa.

Art. 21. Dla wyjaśnienia okoliczności sprawy komisje przesłuchują obwinionych, świadków i biegłych.

Art. 22. Do wyłączenia członków komisji i rzeczników dobra służby zdrowia, do przesłuchiwania świadków, biegłych i obwinionych oraz do innych spraw, dotyczących postępowania, a nieuregulowanych w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy postępowania karnego.

Art. 23. 1. Obwiniony może obrać sobie obrońcę spośród fachowych pracowników służby zdrowia.

2. Jeżeli obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, prezes komisji na jego wniosek wyznaczy obrońcę z urzędu spośród fachowych pracowników służby zdrowia.

3. Obrońca z urzędu może być przez prezesa komisji zwolniony ze swego obowiązku tylko z ważnych względów.

Art. 24. W sprawach o wykroczenie zawodowe postępowanie wyjaśniające, jak również postępowanie przed komisją jest tajne. Prezes komisji w przypadkach uzasadnionych może zarządzić jawność postępowania przed komisją.

Art. 25. Komisje przy nakładaniu kar ustalają równocześnie okres czasu, przez który mają mieć zastosowanie w stosunku do skazanego przepisy art. 4 ust. 2 lub art. 5 ust. 1 i 2.

Art. 26. 1. Wykonanie orzeczeń komisji należy do prezydium wojewódzkiej rady narodowej (wydział zdrowia).

2. Grzywny i koszty postępowania podlegają ściągnięciu w drodze egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych.

Art. 27. Minister Zdrowia w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości oraz Finansów po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych ustali szczegółowe przepisy o organizacji komisji oraz o liczbie ich członków, przepisy o właściwości miejscowej komisji okręgowych i ich siedzibach, przepisy o prawach i obowiązkach rzeczników dobra służby zdrowia jak również szczegółowy tryb postępowania w zakresie odpowiedzialności zawodowej oraz przepisy o kosztach postępowania.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 28. Sprawy, wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przed sądami dyscyplinarnymi okręgowych izb lekarskich, lekarsko-dentystycznych i aptekarskich oraz Naczelnych Izb: Lekarskiej, Lekarsko-Dentystycznej i Aptekarskiej i niezakończone prawomocnym orzeczeniem, ulegają przekazaniu właściwym komisjom kontroli zawodowej i są prowadzone dalej według zasad niniejszej ustawy.

Art. 29. 1. Czyny lekarzy, lekarzy-dentystów i farmaceutów, popełnione przed wejściem w życie niniejszej ustawy, a stanowiące w myśl przepisów dotychczasowych wykroczenia dyscyplinarne, uważa się za wykroczenia zawodowe w rozumieniu niniejszej ustawy. Ściganie tych czynów ulega przedawnieniu po upływie pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Sprawy, wszczęte przez sądy dyscyplinarne, a niezakończone prawomocnie, są prowadzone dalej po ich przekazaniu komisjom według zasad ustawy.

Art. 30. 1. Sądy dyscyplinarne ulegają rozwiązaniu z dniem przekazania czynności i akt spraw niezakończonych właściwym komisjom, a akt spraw zakończonych – do archiwum właściwych władz.

2. Minister Zdrowia za zgodą Prezesa Rady Ministrów ustali w drodze zarządzenia tryb przekazywania czynności i akt sądów dyscyplinarnych.

Art. 31. Do czasu wydania zarządzeń, przewidzianych w art. 6 ust. 2, w sprawach tam określonych orzekają za zgodą właściwego ministra komisje, wymienione w art. 6 ust. 1.

Art. 32. Uchyla się art. 4 pkt 10 i 11, art. 18 pkt 7, art. 19–26 oraz dyspozycje, dotyczące sądów dyscyplinarnych, zawarte w art. 7 ust. 2 i art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 czerwca 1939 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 55, poz. 346 i z 1949 r. Nr 25, poz. 176).

Art. 33. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Zdrowia w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości oraz Finansów.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

